

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-740-0150
Dok.: KHE40442

Besvarelse af spørgsmål nr. 74 af 17. marts 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform) (L 168).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes tilsende udvalget en udførlig kommentar til Forbrugerombudsmandens høringssvar, som punkt for punkt forholder sig udførligt til enkelte punkter i forbrugerombudsmandens høringssvar.”

Svar:

Forbrugerombudsmanden anfører, at forslaget om, at Sø- og Handelsretten ikke længere skal behandle straffesager om overtrædelse af markedsføringsloven, indebærer en kraftig forringelse af Forbrugerombudsmandens muligheder for på en procesøkonomisk og effektiv måde via domstolssystemet at håndhæve markedsføringsloven og sikre en ensartet retspraksis. De enkelte punkter i Forbrugerombudsmandens høringssvar vedrører forskellige forhold, som efter Forbrugerombudsmandens opfattelse støtter dette hovedsynspunkt.

Som det fremgår af den kommenterede høringsoversigt (L 168 – bilag 3), er Justitsministeriet ikke enig i Forbrugerombudsmandens synspunkt. Der er efter Justitsministeriets opfattelse ikke grundlag for at antage, at det vil give anledning til særlige problemer, at straffesager vedrørende overtrædelse af markedsføringsloven ligesom alle andre straffesager skal behandles i første instans ved de styrkede byretter, hvor der bl.a. vil være mulighed for en øget specialisering blandt dommerne. Justitsministeriet skal herudover anføre følgende vedrørende de enkelte punkter i Forbrugerombudsmandens høringssvar:

1. Efter lovforslaget skal civile sager vedrørende markedsføringsloven, hvor Forbrugerombudsmanden er part, også fremover behandles ved Handelsretten (i dag Sø- og Handelsretten), mens straffesager vedrørende markedsføringsloven ligesom alle andre straffesager fremover skal behandles ved byretten i første instans. Forbrugerombudsmanden finder denne forskel mellem behandlingen af civile sager og straffesager særdeles uhensigtsmæssig og anfører bl.a., at der er risiko for, at det samme begivenhedsforløb i realiteten vil skulle behandles både i Handelsretten

og Højesteret (som civil sag) og i byretten og landsretten (som straffesag), og at det er uhenigtsmæssigt, hvis både byretten og Handelsretten skal behandle sager vedrørende markedsføringsloven i første instans.

Justitsministeriet har imidlertid ved udformningen af lovforslaget lagt vægt på, at skyldsspørgsmålet i alle straffesager bør kunne prøves fuldt ud i to instanser. På grund af den foreslåede direkte appeladgang fra Handelsretten til Højesteret er det derfor nødvendigt, at de straffesager, som i dag behandles af Sø- og Handelsretten, fremover behandles ved byretten i første instans med mulighed for anke af skyldsspørgsmålet til landsretten. De samme principielle overvejelser ligger bag forslaget om at indføre nævningebehandling i byretten, og det bør efter Justitsministeriets opfattelse ikke tillægges betydning, om der eventuelt er områder inden for markedsføringslovens område, hvor der normalt ikke vil være uenighed om sagens faktiske omstændigheder.

Det bør efter Justitsministeriets opfattelse heller ikke tillægges betydning, at både byretterne og Handelsretten vil skulle anvende markedsføringslovens regler. En tilsvarende situation vil også kunne forekomme på andre områder, f.eks. i konkurrencesager og visse miljøsager.

Det forhold, at samme begivenhedsforløb i visse tilfælde behandles både under en civil sag ved Handelsretten (og eventuelt Højesteret) og under en straffesag ved byretten (og eventuelt landsretten), vil også kunne forekomme på andre områder, f.eks. i konkurrencesager.

2. Forbrugerombudsmanden anfører, at der med forslaget vil være risiko for uensartet praksis både med hensyn til fortolkningen af markedsføringsloven og fastlæggelse af bødeniveauet i straffesager om overtrædelse af markedsføringsloven.

Lovforslaget indebærer som nævnt, at civile sager vedrørende markedsføringsloven, hvor Forbrugerombudsmanden er part, også fremover behandles ved Handelsretten (i dag Sø- og Handelsretten). Handelsrettens afgørelser vil således have væsentlig betydning for fortolkningen af markedsføringsloven også ved byretternes behandling af straffesager herom.

Med hensyn til spørgsmålet om bødeniveauet i straffesager vedrørende markedsføringsloven finder Justitsministeriet ikke grundlag for at antage, at der i disse straffesager gør sig særlige forhold gældende sammenlignet med straffesager på en række andre særlovsområder. Et ensartet bødeniveau vil således efter Justitsministeriets opfattelse ligesom i bødesager på andre områder kunne fastlægges gennem de overordnede retters praksis, i givet fald efter at Procesbevillingsnævnet har meddelt tilladelse til anke, jf. også pkt. 3 nedenfor.

3. Forbrugerombudsmanden frygter, at bødeniveauet vil falde, hvis straffesagerne på dette område fremover skal behandles ved byretterne, og anfører som årsag bl.a., at det offentlige som udgangspunkt ikke kan anke byretternes domme, når der kun kan idømmes bøde.

Den begrænsning med hensyn til anke af byretternes domme i straffesager, som Forbrugerombudsmanden henviser til, gælder imidlertid tilsvarende i dag med hensyn til anke af Sø- og Handelsrettens domme til Højesteret, jf. retsplejelovens § 967 (som foreslås ophævet som følge af forslaget om, at Handelsretten fremover ikke skal behandle straffesager, jf. lovforslagets § 1, nr. 133). Hertil kommer, at der vil være mulighed for med Procesbevillingsnævnets tilladelse at anke bl.a. sager af principiel karakter, herunder med henblik på stillingtagen til bødeniveauet, jf. retsplejelovens § 962, stk. 3 (der foreslås videreført med bl.a. redaktionelle ændringer som § 903, stk. 1-3, jf. lovforslagets § 1, nr. 133). I øvrigt er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke grundlag for at antage, at den foreslåede ordning – der svarer til den, der gælder for straffesager på andre specialområder – isoleret set skulle føre til et generelt lavere bødeniveau end den nuværende ordning.

4. Forbrugerombudsmanden finder det meget uhensigtsmæssigt, at der fremover ikke skal medvirke sagkyndige dommere i straffesager vedrørende markedsføringsloven.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det principielt vigtigt, at en straffesag forelægges retten på en sådan måde, at dens problemstillinger er forståelige for almindelige mennesker uden specialviden eller særlige forudsætninger.

I straffesager vedrørende markedsføringsloven vil det ligesom i straffesager på andre specialområder påhvile anklagemyndigheden, eventuelt med bistand fra sektormyndigheden (her Forbrugerombudsmanden), at forelægge retten de faktiske og retlige forhold, herunder særlige oplysninger af betydning for det pågældende sagsområde, som er nødvendige for rettens bedømmelse af sagen. Hertil kommer, at Forbrugerombudsmanden efter forslaget vil have mulighed for ligesom i dag selv at varetage udførelsen af straffesager vedrørende markedsføringsloven, jf. nedenfor.

5. Forbrugerombudsmanden anfører, at Forbrugerombudsmanden og ansatte i Forbrugerstyrelsen bør kunne beskikkes til at varetage udførelsen af straffesager vedrørende markedsføringsloven både for byretten og landsretten.

Lovforslaget er på dette punkt udformet i overensstemmelse med Forbrugerombudsmandens anbefaling, jf. lovforslagets § 1, nr. 52 (forslag til retsplejelovens § 105, stk. 3).

6. Forbrugerombudsmanden finder det meget uhensigtsmæssigt, at sager, der anlægges efter EF-forordning nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, skal anlægges ved byretten og ikke ved Handelsretten, idet der er tale om internationale sager (forbudssager), der skal føres i den civile retsplejes former.

Efter lovforslaget kan civile sager, hvor Forbrugerombudsmanden er part, og hvor anvendelsen af lov om markedsføring eller lov om visse betalingsmidler har væsentlig betydning, ligesom i dag anlægges ved Handelsretten (Sø- og Handelsretten). Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Justitsministeriet drøfter for tiden spørgsmålet om markedsføringslovens anvendelse i sager efter den pågældende EF-forordning.